

dighederne også kan have erindringsværdi, selv om det ikke stammer fra arvingens slægt eller slægtsgren. Udvalget foreslår derfor, at betingelsen om, at aktivet skal stamme fra arvingens slægt eller slægtsgren, udgår af loven.

Adgangen til overtagelse efter vurdering skal som hidtil kun gælde i det omfang, arveladeren ikke har truffet anden bestemmelse ved testamente.

Efter gældende ret er der ikke tillagt en arving, der ejer et aktiv i sameje med afdøde, en fortrinsret til at overtage afdødes andel af samejet. Det er efter udvalgets opfattelse ikke rimeligt, at en person, der ejer et aktiv i sameje med afdøde, ikke har en legal fortrinsret til aktivet. Udvalget foreslår derfor, at der indføres en regel om fortrinsret i disse tilfælde. Fortrinsretten skal alene være begrænset af en længstlevende ægtefælles ret til forlods at udtage genstande, som udelukkende tjener til den pågældendes personlige brug eller mindreårige børns brug. I det omfang der er tale om et fællesejeaktiv, skal ægtefællen endvidere have fortrinsret til at overtage en fast ejendom eller andelsbolig, der har tjent til familiens bolig, eller hvortil ægtefællernes eller den længstlevende ægtefælles virksomhed er knyttet. Tilsvarende gælder for indbo i det fælles hjem, den længstlevende ægtefælles arbejdsredskaber og et motorkøretøj, der har været anvendt af den længstlevende ægtefælle.

Sameje sker oftest om fast ejendom, der kan repræsentere en betydelig værdi. På denne baggrund foreslår udvalget, at samejerens fortrinsret skal bevares, selvom værdien af boets andel i samejet overstiger arvingens arvelod. Ønsker arvingen i denne situation at overtage boets andel, skal det overskydende beløb betales kontant til boet, således at der ikke sker en kvantitativ forrykkelse af arveforholdene.

Udvalget finder, at fortrinsretten bør kunne anvendes, selvom der er flere end 2 personer, der ejer aktivet sammen. Hvis der i en sådan situation er flere arvinger, der ønsker at overtage andelen af aktivet, må det afgøres ved lodtrækning, hvem der skal have andelen.

Adgangen til overtagelse efter vurdering skal kun gælde i det omfang, arveladeren ikke har truffet anden bestemmelse ved testamente.

Der henvises til betænkningen s. 360-363.

2.3. Justitsministeriets overvejelser

2.3.1. Arv efter loven

Justitsministeriet er enig med udvalget i, at der ikke er behov for indholdsmæssige ændringer i de legale regler om slægtninges arveret i tilfælde, hvor arveladeren ikke efterlader sig en ægtefælle, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed.

Der henvises til lovforslagets §§ 1-4 og bemærkningerne til disse bestemmelser.

For så vidt angår udvalgets forslag om en regel, der kan begrænse antallet af tids- og ressourcekrævende eftersøgninger af arvinger som led i skiftet, henvises til § 3, nr. 1 og 8, og bemærkningerne hertil i det lovforslag om ændring af forsikringsaftaleloven samt forskellige andre love (Begunstigelser i forsikringsordninger og ændringer som følge af arveloven mv.), der er fremsat samtidig med dette lovforslag.

2.3.2. Livsarvingers tvangsarv

Justitsministeriet er af de grunde, der er anført af Arvelovsudvalget, enig i, at tvangsarveretten for livsarvinger ikke bør afskaffes, men at en række forhold, herunder bl.a. hensynet til gennemførelse af generationsskifter i erhvervsvirksomheder og muligheden for ved testamente at ligestille sammenbragte børn i arveretlig henseende, taler for en nedsættelse og justering af livsarvingernes tvangsarveret.

Justitsministeriet kan derfor tilslutte sig udvalgets forslag om at nedsætte livsarvingernes tvangsarvebrøk fra $\frac{1}{2}$ til $\frac{1}{4}$ af den legale arvebrøk samt forslaget om, at der gives mulighed for ved testamente at beløbsbegrænse en livsarvingens tvangsarv. Forslaget om adgang til en beløbsbegrænsning på 1 mio. kr. vil kun få praktisk betydning i store boer. I sådanne boer vil den foreslåede beløbsbegrænsning imidlertid give større handlefrihed for arveladeren ved udformningen af testamentet og dermed indebære bedre muligheder for tilrettelæggelse af et hensigtsmæssigt generationsskifte af f.eks. en privat erhvervsvirksomhed. Justitsministeriet kan på denne baggrund tiltræde, at beløbsgrænsen sættes til 1 mio. kr. for hver livsarving.

Det foreslås, at beløbsbegrænsningsreglen udformes således, at en testamentarisk bestemmelse om beløbsbegrænsning af tvangsarven også skal anvendes i forhold til arveladerens børnebørn, hvis arveladerens barn, der har fået beløbsbegrænset sin tvangsarv, er afdød ved døden efter testamentets oprettelse. Det indebærer, at arveladerens børnebørn i denne situation hver vil arve den andel af beløbet på 1 mio. kr., som efter de almindelige fordelingsregler tilfalder dem. Baggrunden herfor er, at det må antages, at en arvelader, der beløbsbegrænser sit barns tvangsarv, også ønsker at denne beløbsbegrænsning skal gælde i forhold til børnebørnene. Hvis arveladeren ikke ønsker, at beløbsbegrænsningen skal anvendes i forhold til børnene, kan der træffes anden bestemmelse ved testamentet.

Der henvises til lovforslagets § 5 og bemærkningerne til denne bestemmelse.